

ЖАНРОВІ ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ

Викладач: доктор філологічних наук, доцент Шевченко Олександр Іванович

Кафедра: теорії та практики перекладу з англійської мови, II корпус, ауд.322

E-mail: shevch.alex@gmail.com

Телефон: (061) 289-12-86

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, Telegram, WhatsApp

Консультації: особисті – четвер, з 11:30 до 12:40, II корпус, ауд. 322; дистанційні – Viber, Zoom.

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:		Філологія доктор філософії					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2021-2022	Рік навчання	2	Тижні	16
Вид контролю:		Залік					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12922					

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у аспірантів цілісного уявлення про еволюцію поглядів щодо жанрової специфіки текстів і уявлення про сучасні, зокрема постмодерні і постнекласичні підходи до тлумачення і визначення жанру у царині перекладознавства. Ознайомлення з сучасними класифікаціями жанрів, дискурсивними аспектами жанрової проблематики, з теоріями щодо векторів перетину жанру і функціонального стилю сприятиме розвитку затребуваних роботодавцями навичок критичного і нешаблонного мислення. Розуміння жанрової специфіки прозових епічних творів, лірики, детективної прози, науково-філософської, публіцистики, політичної риторики, драматургії, медійних матеріалів, фольклору, гумористичних прозових творів, спортивного репортажу, поетичних текстів забезпечить ґрунтовні основи для наукового осмислення жанрової проблематики і практичного застосування знань та здобутих навичок у дослідницькій роботі.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для науковця у галузі гуманітарних наук навичок.

Виконання групових практичних завдань, участь у колоквіумах та підсумкових модульних заняттях спонукає до розвитку навичок дослідницької роботи, організаційних та лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні компетенції аспірантів у сфері перекладознавства.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРН 7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір;

	володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ПРН 2	Розуміти основні засади дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (здобувачів, наукових та науково-педагогічних працівників); використовувати знання законодавства у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності, захисту прав інтелектуальної власності.
ПРН 13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому, демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики.
ПРН 14	Використовувати академічну українську та англійську мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів.
ПРН 18	Знати основні концепції, історію розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю філологія.
ПРН 20	Вміти виокремлювати та інтерпретувати дані, необхідні для філологічного дослідження, висувати нові наукові ідеї.
ПРН 22	Вміти організувати поетапне дослідження в галузі філології, коректно формулювати гіпотези, представлені у дослідженні, знаходити релевантні способи для їх підтвердження.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базовий навчальний посібник:

Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія. Київ, 2007.

Шевченко О. І. Телеологічні основи смислоутворення в англомовному публіцистичному дискурсі : монографія. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2016. 310 с.

Шевченко О.І. Телеологічна лінгвосеміотика: глосарій базових термінів. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. 163 с.

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання тестів, самостійних робіт, відеоматеріали, основна та додаткова література розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Основними контрольними заходами є тести та самостійні роботи, які виконуються після опанування відповідної теми курсу. Всі поточні контрольні заходи та методичні рекомендації до їх виконання розташовані на платформі Moodle.

Підсумкові контрольні заходи

Залік. Теоретичне завдання: усна відповідь на заліку

Представлення та захист дослідницької пропозиції за одною із тем курсу

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Становлення і еволюція поняття «жанр».			
Тиждень 1 Лекція 1	Порівняльна стилістика і теорія та практика перекладу. Повні та неповні, константні й оказіональні, прямі, синонімічні, гіпогіперонімічні, дескриптивні, функціональні відповідники. Лакуни. Реалії.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	
Тиждень 2 Лекція 2	Становлення і еволюція поняття «жанр» з античних часів до сьогодення. Аристотель, Платон і формування поняття жанру. Нечіткість меж розмежування текстів з точки зору жанрової специфіки, Типологія текстів: закономірності, способи та прийоми перекладу залежно від жанрової приналежності текста. Художні (проза, поезія), публіцистичні, офіційно-ділові тексти (політичні, дипломатичні, комерційні, юридичні документи). Наукові тексти: спеціальні і науково-популярні тексти.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	3
Змістовий модуль 2. Визначення жанру у сучасному перекладознавстві.			
Тиждень 3 Лекція 3	Проблемні питання класифікації жанрів, їх підвидів. Комплексний характер змістових характеристик тексту і принципи їх розгляду у перекладознавстві. Розбіжність у предметно-логічному значенні еквівалентних слів в оригіналі і в перекладі - врахування семантичних, синтаксичних, культурологічних розбіжностей між вихідною та цільовою мовами. Особливості відтворення конотативного аспекту значення висловлення у перекладі – знакова функція стилістичних фігур. Врахування картин світу та настанов мовців.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Письмова контрольна робота</i>	
Тиждень 4 Лекція 4	Жанр у постмодерній парадигмі. Семіотика і когнітивна лінгвістика як втілення антропоцентричного підходу до проблем перекладознавства. Інтегративність як визначально риса підходів антропоцентричного гатунку: врахування світоглядних, мотиваційних, інтенційних, ціннісних, морально-етичних чинників смислоутворення у комунікації та перекладі. Схематичність світосприйняття та процес перекладу: гештальти, фрейми, патерни.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (презентація)</i>	
Тиждень	Дискурс і жанр: перекладознавчий аспект.	<i>Колоквіум за</i>	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА
Силабус навчальної дисципліни

5 Лекція 5	Семантичні, ситуативні, психологічні засади моделювання процесу перекладу. Барт, Ліотар про жанр як ментальну структуру. Денотативна модель: врахування семантичних, синтаксичних, культурологічних розбіжностей між вихідною та цільовою мовами. Етапи перекладацького процесу за денотативною моделлю: Ситуативна модель: врахування комунікативної ситуації при перекладі у всіх її проявах – середовище, культурно-історичний контекст, психологічне, прагматичне підґрунтя. Психолінгвістична модель: врахування глибинних ментальних процесів.	<i>темою лекції</i> <i>Групова робота</i> <i>(виконання завдань, презентація)</i>	
	Змістовий модуль 3. Функціональний стиль і жанр.		
Тиждень 6 Лекція 6	Особливості перекладу офіційно-ділових, газетно-публіцистичних текстів. Функціональний стиль і жанр. Теорія функціональних стилів.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота</i> <i>(виконання завдань, презентація)</i> <i>Письмова контрольна робота</i>	
Тиждень 7 Лекція 7	Художній переклад як інтерпретативно-сміслоутворювальний феномен. Текстовий концепт як питальна сутність. Іntenційність продукування повідомлення та його сприйняття. Розбіжність у семантичній структурі слова іноземної та рідної мов як вияв дії комплексу мовних, мовленнєвих, психологічних, прагматичних, культурологічних, соціальних чинників. Багатозначність слова і переклад.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота</i> <i>(виконання завдань, презентація)</i>	3
	Змістовий модуль 4. Художній переклад.		
Тиждень 8 Лекція 8	Переклад прозових творів. Семіотико-імовірнісні і психолінгвістичні основи дослідження письмового перекладу. Психографологічний аналіз, контент аналіз, інтеннт-аналіз – синтаксична розгорнутість висловлень, архітектоніка текстової тканини, логічна стрункість наративу або її брак, емотивність (так звана “емболія”) та її врахування при перекладі.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота</i> <i>(виконання завдань, презентація)</i>	
Тиждень 9 Лекція 9	Переклад поетичних творів. Особливості структурно-семантичної організації поетичних творів і їх врахування у перекладі.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота</i> <i>(виконання завдань, презентація)</i>	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 10 Лекція 10	Специфіка і труднощі перекладу медійних матеріалів. Особливості перекладу нарисів, інтерв'ю, п'єс, фільмів, пісенної лірики.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	6
	Змістовий модуль 5. Переклад медійних матеріалів.		
Тиждень 11 Лекція 11	Семіотичне підгрунття трансформацій: триєдність мовного семіозису (Ч. Морріс) – семантики, синтактики та прагматики. Переклад як перетворення однієї семіотичної системи засобами іншої. Денотативний, конотативний та номінативний аспект лексичних трансформацій.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i> <i>Письмова контрольна робота</i>	
Тиждень 12 Лекція 12	Жанрова проблематика і антропоцентричний підхід у перекладознавстві. Інформативна насиченість повідомлення. Аналіз інформативної насиченості повідомлення. Поняття мінімальної одиниці інформації. Квант інформації як елементарна одиниця перекладу у перекладознавчій парадигмі. Інваріантна, пояснювальна, описова, нульова, надлишкова інформація. Визначення коефіцієнту інформативної насиченості повідомлення	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	
Тиждень 13 Лекція 13	Синергетика як фундаментальне науково-методологічне підгрунття перекладознавчих розвідок.		6
	Змістовий модуль 6. Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу.		
Тиждень 14 Лекція 14	Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу. Проблема еквівалентності у сучасному перекладознавстві. Поняття еквівалентності і адекватності в перекладознавстві. Типи еквівалентності. Еквівалентність і жанрова специфіка текстів. Способи і засоби забезпечення еквівалентності. Проблема встановлення еквівалентності текстів оригіналу та перекладу. Телеологічність як один із головних чинників подолання неточності у перекладі.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	
Тиждень 15 Лекція 15	Семіотична триада: семантика, синтактика, прагматика і категорія телеологічності. Мета, цілепокладання, моральна телеологія і переклад. Прагматичні трансформації. Прагматичні основи перекладу фразеологізмів та жартів.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 16 Лекція 16	Феноменологічні і герменевтичні аспекти перекладу. Конституювання феноменологічного поля англомовного дискурсу на метакогнітивному та метаетичному рівні у координатах “адресант – адресат” як вторинної семіотизації й екстраполяції текстуально відображеного факту дійсності у нову ціннісно-цільову систему.	<i>Колоквіум за темою лекції</i> <i>Групова робота (виконання завдань, презентація)</i>	6
залік	Теоретичне завдання: усна відповідь на заліку (<i>max 20 балів</i>) Представлення та захист дослідницького проекту за одною із тем курсу (<i>max 20 балів</i>)		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Акчурин И. А. Телеономичность больших динамических систем – характерная черта постнеклассической науки. *Вопросы философии*. 2006. № 8.
2. Алефиренко Н. Ф. Дискурс как смыслопорождающая категория (дискурс и вторичное знакообразование). *Язык. Текст. Дискурс* / под. ред. Г. Н. Манаенко. Ставрополь, 2005. Вып. 3.
3. Аристотель. Физика. *Сочинения в 4 т.* Москва, 1981. Т. 3.
4. Арнольд И.В. Потенциальные и скрытые семы и их актуализация в английском художественном тексте. *Иностранные языки в школе*. 1979, № 5.
5. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. Москва : Прогресс, 1974.
6. Аршинов В. И., Свирский Я. И. От смыслопрочтения к смыслопорождению. *Вопросы философии*. 1992. № 2.
7. Барт Р. Система моды: статьи по семиотике культуры / пер. с фр. и вступ. ст. С. Н. Зенкина. Москва : Изд-во им. Сабашниковых, 2003.
8. Бацевич Ф. С. Духовна синергетика рідної мови: лінгвофілософські нариси : монографія. Київ : Академія, 2009.
9. Безугла Л. Р. Лінгвістична прагматика та дискурсивний аналіз. *Studia philologica*. 2012. Вип. 1.

10. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации. Киев : Логос, 2003.
11. Бехтель Э. Е., Бехтель А. Э. Контекстуальное опознание. Санкт-Петербург : Питер, 2005.
12. Борботько В. Г. Принципы формирования дискурса: от психолингвистики к лингвосинергетике : монография. 2-е изд., стер. Москва : URSS, 2019.
13. Брунер Дж. Психология познания. За пределами непосредственной информации / пер. и общ. ред. А. Р. Лурия. Москва : Прогресс, 1977.
14. Бюлер К. Теория языка. Репрезентативная функция языка. Москва : Прогресс, 1993.
15. Гегель Г. В. Ф. Наука логики : в 3 т. Т. 1: Учение о бытии. Москва : Мысль, 1970.
16. Горелов И. Н. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. Москва : Лабиринт, 2003.
17. Греймас А. Ж., Курте Ж. Семиотика: объяснительный словарь теории языка. *Семиотика* / под. ред. Ю. С. Степанова. Москва, 1983.
18. Гуссерль Э. Логические исследования. Картезианские размышления. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. Кризис европейского человечества и философии. Философия как строгая наука. Минск ; Москва : Харвест ; АСТ, 2000.
19. Деррида Ж. Голос и феномен: и другие работы по теории знака Гуссерля / пер. С. Г. Калинина, Н. В. Суслов. Санкт-Петербург : АЛТЕЙЯ, 1999.
20. Добросклонская Т. Г. Медиалингвистика: новая парадигма в изучении языка СМИ. *Язык и дискурс средств массовой информации в XXI веке* / под ред. М. Н. Володиной. Москва, 2011.
21. Домброван Т. И. Изучение истории языка с позиций постнеклассической научной парадигмы. *Perspektywy rozwoju nauki (Перспективы развития науки)*, Gdansk, 28.11.2012 – 30.11.2012. Gdansk, 2012.
22. Єнікєєва С. М. Синергетичні аспекти семантичної деривації (на матеріалі сучасної англійської мови). *Вісник Житомирського університету ім. Івана Франка*. 2007. Вип. 32.
23. Кант И. Критика чистого разума. *Хрестоматия по философии* / сост. П. В. Алексеев. Москва, 2007.
24. Кантор Г. Труды по теории множеств. Москва : Наука, 1985.
25. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Част. I,II, К., 2009.
26. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003.
27. Карманова З. Я. Феноменология слова: слово vs мысль. Москва: Тезаурус, 2010.
28. Карманова З. Я. Феноменологические аспекты содержательной структуры слова. Калуга: Издательство «Эйдос», 2014.
29. Карманова З.Я. Феноменологические аспекты содержательной структуры слова: дис. ... докт. филол. наук, 2012.
30. Карманова З.Я. Принципы феноменологической лингвистики. *Национальная ассоциация ученых*. М.: “Евразийское Научное Содружество”, 2015. № 5–4 (10).
31. Коптілов В.В. Теорія та практика перекладу. К., 2000.
32. Лейбниц Г. В. Монадология / пер. с фр. Е. Н. Боброва. *Сочинения в 4 т.* Москва, 1982. Т. 1.
33. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна / пер. с фр. Н. А. Шматко. Москва : Алетея, 1998.
34. Лотман Ю. М. Семиосфера. Санкт-Петербург : Искусство-СПБ, 2010.
35. Макаров М. Телеология. *Философская энциклопедия*. Москва, 1970. Т. 5.
36. Мелков Ю. А. Человекомерность постнеклассической науки. Киев : ПАРАПАН, 2014.
37. Мечковская Н. Б. Семиотика: Язык. Природа. Культура : курс лекций. 2-е изд., испр. Москва : Академия, 2007.
38. Миловидов В. А. От семиотики текста к семиотике дискурса : пособие по спецкурсу. Тверь : Тверской гос. ун-т, 2000.
39. Мотрошилова Н. В. Конституирование. *Новая философская энциклопедия* : в 4 т. Москва, 2001. Т. 2.

40. Міготті М. Семіозис (semiosis). *Енциклопедія постмодернізму* / за ред. Е. Вінквіста, Е. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун. Київ, 2003.
41. Моррис Ч. У. Основания теории знаков. *Семиотика* / общ. ред Ю. С. Степанова. Москва, 1983.
42. Мур Е. Феноменология. *Енциклопедія постмодернізму* / за ред. Е. Вінквіста, Е. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун. Київ, 2003.
- Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. *Хрестоматия по философии* / сост. П. В. Алексеев. Москва, 2007.
43. Приходько Г. І. Категорія оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм. Запоріжжя : Кругозір, 2016. 200 с.
44. Семенець О.О. Синергетика поетичного слова. Кіровоград: Імекс ЛТД, 2004.
45. Семенець О. О. Теорія твору: феноменологічні та герменевтичні аспекти. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка]. Сер. : Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград, 2008. Вип. 75(3).
46. Стёпин В. С. Научное познание и ценности техногенной цивилизации. *Вопросы философии*. 1989. № 10.
47. Фролов И. Т. Детерминизм и телеология. Москва : Либроком, 2010.
48. Чердиченко О. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007.
49. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США: загальні принципи: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2005.
50. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П. Переклад англomовної юридичної літератури: Навчальний посібник. Вінниця: Поділля, 2016.
51. Шевченко О. І. Когнітивно-семіотичне структурування дійсності у англomовному публіцистичному дискурсі. *Вісник Запорізького національного університету. Сер. : Філологічні науки*. Запоріжжя, 2009. № 2. С. 165–172.
52. Шевченко О. І. Дійсність як знак у сучасному англomовному дискурсі: телеологічні і лінгвокогнітивні основи семіотизації навколишнього світу : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2009. 347 с.
53. Шевченко О. І. Телеологічна лінгвосеміотика (на матеріалі англomовної публіцистики) : монографія. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. 218 с.
54. Alexander V. N. *The Biologist's Mistress: Rethinking Self-Organization in Art, Literature, and Nature*. Litchfield Park : Emergent Publications, 2011.
55. Auxter T. *Kant's Moral Teleology*. Macon : Mercer University Press, 1982.
- Baker Mona. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London: Routledge, 2016.
56. Crowell S. *Husserlian Phenomenology. A Companion to Phenomenology and Existentialism*. Oxford, 2006.
57. Galperin I.R. *Stylistics*. M., 2017.
58. Galsworthy A. *Poetry in translation*. Oxford, 2015.
59. Habermas J. *On the pragmatics of social interaction: Preliminary studies in the theory of communicative action*. New York : MIT Press, 2002.
60. Halliday M.A.K. *Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning*. London: Edward Arnold, 1978.
61. Husserl E. *Ideas pertaining to a pure phenomenology and to a phenomenological philosophy. Second book: Studies in the phenomenology of constitution*. Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, 2002.
62. Inwood M.J. *Hermeneutics. The Oxford Companion to Philosophy*. Oxford, 1995.
63. Merleau-Ponty M. *Phenomenology of Perception*. London, New York : Routledge, 2002.
64. Merrell F. *Simplicity and complexity: pondering literature, science, and painting*. New York : University of Michigan Press, 1998.
65. Oaksford M., Chater N. *Bayesian rationality: the probabilistic approach to human reasoning*. Cambridge : Oxford University Press, 2007.
66. Reinolds J. *Translation: a short introduction*. Cambridge, 2016.

67. Rosenblueth A., Wiener N., Bigelow J. Behavior, Purpose and Teleology. *Philosophy of Science*. 1943.
68. Ryle J. The Concept of Mind. London : Hutchison's University Library, 1949.
69. Stroker E. Husserl's transcendental phenomenology. Stanford : Stanford University Press, 1993.
70. Uexkull J. von. A Foray Into the Worlds of Animals and Humans: With a Theory of Meaning. Minneapolis : University of Minnesota Press, 2010.
71. Winkler R. L. An introduction to Bayesian inference and decision. Gainesville : Probabilistic Pub., 2003.
72. Woodfield A. Teleology. Cambridge : Cambridge University Press, 2010.
73. Zadeh L. A. Toward a logic of perceptions based on fuzzy logic. *Discovering the World with Fuzzy Logic*. New York, 2000. Vol. 57.

Програмні продукти:

The Pilot,

Googl's Translate,

WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://elibrary.sgu.ru/uch_lit/453.pdf
2. Гумбольдт В. О различии строения человеческих языков и его влиянии на духовное развитие человеческого рода. *Избранные труды по языкознанию*. Москва : Прогресс, 1984. С. 307–323. URL: <http://www.philologos.narod.ru/classics/humboldt.htm>
3. Дымков Д.О., Крапивина М.И. Курт Гедель и его теорема о неполноте. Мировоззренческий аспект. Красноярск: Сибирский федеральный ун-т, 2011. URL: <http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2011/section06.html>
4. Радчук В. Д. Протей чи Янус?: (Про різновиди перекладу). *Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка*. 2005. С. 21-43. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1321294
5. Фреге Г. Смысл и значение. URL: <http://D:/БиблиотекаНаучЛитература/НаучнаяБиблиотека/НаучнБиблТелеологияКлассическаяФилософия/Философия.%20Энциклопедия/+285.Фреге%20Готлоб.%20СМЫСЛ%20И%20ЗНАЧЕНИЕ/index1.htm>
6. Davies W. The Age of Post-Truth Politics. The New York Times, August 24th 2009. URL: https://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html?_r=0
7. Fuzzy logic. *Scholarpedia*. URL: http://www.scholarpedia.org/article/Fuzzy_logic.
8. Murphy J. T. Complexity Theory. 2017. URL: <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199830060/obo-9780199830060-0169.xml>
9. Post-truth. Oxford dictionary. 2016. URL: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/post-truth>
10. Stanford Encyclopedia 2020. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/consequentialism/>
11. Teleological ethics. *Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/teleological-ethics>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Аспіранти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Аспіранти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються аспірантами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепарафразування чужої праці без згадування автора оригінального тексту). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача з аспірантами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити аспірантів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на платформі Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа на пошту або у зазначені меседжери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Аспіранти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих аспірантами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання аспіранту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування аспірантів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-

ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для аспірантів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для аспірантів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.